

GEODEZIJA IN TRAJNOSTNI RAZVOJ

Jurij Režek

Napovedujejo nam recesijo, gospodarsko nazadovaje, družbeni zastoj in politično krizo. V takem času se sistemi, organizacije in podjetja običajno obrnejo vase, se notranje urejajo in optimizirajo. Vendar tako obdobje ni brez priložnosti. Prav takrat je pomembno pokazati homogenost, povezanost, znanje, prodornost in sposobnost prispevati k reševanju širših vprašanj. To priložnost bodo izkoristili tisti, ki so že uredili svoj položaj, ali pa bodo to storili vsaj nekoliko pred drugimi. Zato je pomembno v tako obdobje vstopiti pripravljen, pokazati tvornost in dejavno prispevati k urejanju širših vprašanj.

To velja tudi za geodete, tudi mi moramo staviti na vse dobre značilnosti, ki so smo jih pokazali v dosedanem obdobju, in nimamo jih malo. Ko sem pred časom premišljeval, ali je ambicija, ki jo izraža naslov našega pravkar minulega geodetskega dneva, pretirana, preveč ambiciozna ali je celo politična fraza, sem se naših prednosti zavedel in svoje prepričanje skušal vnesti tudi med kolegice in kolege, ki smo bili odgovorni za organizacijo in izvedbo 38. geodetskega dneva v Podčetrtku. Skupaj smo znali svoje težnje posredovati tudi drugim, se povezati in redkim skeptikom pokazati tudi nekaj idealizma. V potrditev smo na koncu doživeli izjemno podporo naše skupnosti.

Naslov letošnjega geodetskega dneva je bil »Geodezija in trajnostni razvoj«. Je to le nerazumljiva »frazza, ki se lepo sliši«? Naj naslov pojasnim.

Zemljiški kataster in geodetska izmera sta tradicionalni področji delovanja geodetov. Prvi je najpomembnejša, a vendar le ena od nepremičninskih evidenc, kamor sodijo še kataster stavb in register nepremičnin, na pomenu pa pridobiva tudi kataster gospodarske infrastrukture. Ne zanemarjamo niti kakovosti geodetskih evidenc, odprli smo razpravo o tem, ne le s stališča naših uporabnikov, temveč tudi s stališča lastne stroke. Smo strokovnjaki in hkrati servis državi in državljanom, vprašanje je le, koliko naporov za izboljšanje vlagati v katero področje.

Uvedli smo nove tehnologije merjenja v geodetsko izmero; po digitalni dobi je to najpomembnejši tehnološki napredek v geodeziji. Državni koordinatni sistem se temeljito prenavlja, kar je priložnost, ki se ne ponudi vsaki generaciji. Opravljenega je veliko strokovnega in praktičnega dela, veliko ga je še pred nami.

Vrednotenje nepremičnin in upravljanje zemljišči; prvi pojem nekoč brezpredmeten, saj družba nepremičninam ni pripisovala gospodarske vrednosti, pa tudi prostor ni bil tako pomembna

dobrina in vrednota, kakršna je danes. Brez strokovnega proučevanja metod upravljanja zemljišč in njihovega uvajanja v prakso si urejanja prostora ne moremo več predstavljati.

Razpoložljivost geodetskih podatkov in nasploh podatkov o prostoru – tudi brez tega sodobna družba ne more delovati. V Sloveniji smo tik tem, da po določbah evropske zakonodaje pričnemo sistemsko in sistematično urejati to področje, kar tudi geodetom nalaga nove naloge in priložnosti.

V študijski proces se uvajajo pomembne novosti, sicer previdno, nekateri pravimo prepočasi, a vendar študijski program ne sme odražati le preuranjenih pobud, želja in teženj posameznikov. Poiskati je treba širše soglasje znotraj in med strokami. Dvomi so preseženi, študijski program prenovljen, temeljni kamen novi generaciji položen. Sledijo naslednji.

Svoje strokovno glasilo Geodetski vestnik smo pripeljali do nove, visoke stopnje. Dobiva vlogo z uveljavljanjem strokovnih pogledov na nove družbeno razvojne težnje, pridobiva tudi na znanstveni veljavi z uvrstitvijo med ugledne mednarodne znanstvene revije in v mednarodne znanstvene knjižnice.

Spreminjamo statut Zveze geodetov Slovenije. Naše dejavnosti so starega presegle, postal je omejujoč. Novi statut je sodoben, vključujoč, izraža naše razvojne težnje in našo odgovornost do družbe, stroke in javnosti. Z uresničevanjem tega, kar je v njem na novo zapisano, lahko postanemo pomemben dejavnik civilne družbe, ki deluje v javnem, ne le v društvenem geodetskem interesu.

Kakšen je sploh pomen pojma »trajnostni razvoj«, pojma, ki ga je že leta 1987 uporabila Organizacija združenih narodov oziroma njena komisija, ki jo je vodila dolgoletna norveška premierka gospa Gro Harlem Brundtlandt. Največkrat navedena razlaga je, da je to »razvoj, ki zadovoljuje potrebe sedanje generacije, ne da bi omejeval možnosti prihodnjih«.

Vprašajmo se torej, ali s tem, kar počnemo, trajnostno razvijamo geodezijo; torej dolgoročno, skladno in ne na škodo nobeni od geodetskih panog? Prav gotovo. Ali s tem, kar delamo, prispevamo tudi k razvoju drugih strok in zasebnega sektorja ter jim omogočamo uresničevanje lastnih teženj? Seveda. Ali prispevamo kaj k temu, da bo država bolj uspešna, da si bo zastavljala uresničljive cilje in jih tudi učinkovito uresničevala? Nedvomno. Ali s tem, kar počnemo, prispevamo k blaginji posameznika in družbe? O tem sem prepričan. Ali je bil torej naslov letošnjega geodetskega dneva pretiran?

Na geodetskem dnevu smo imeli priložnost gostiti posebna predstavnika, mednarodno direktorico norveške geodetske uprave in namestnika veleposlanice Kraljevine Norveške v Sloveniji. Nista bila z nami zaradi simboličnosti naslova geodetskega dneva, obiskala sta nas kot sedanjega in morebiti prihodnjega partnerja. Norveška ima zaupanje v dejavnosti slovenske geodezije, spomnimo se tako imenovanega »norveškega projekta«, vzpostavljanja in uvajanja horizontalne sestavine novega koordinatnega sistema. To zaupanje je Norveška pripravljena izraziti tudi v prihodnje, mi pa ga moramo upravičiti.

Zahvaljujem vsem organizatorjem naše letošnje osrednje prireditve, zlasti Majdi Lončar, predsednici celjskega geodetskega društva, in dr. Antonu Proseni, glavnemu uredniku Geodetskega vestnika, kot vodjema organizacijskega in programskega odbora za neizmerno

zavzetost, skrb in odlično opravljeno delo, pa tudi vsem njunim sodelavcem, vsem avtorjem prispevkov in referentom. Hvala kolegom s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, ki so omogočili udeležbo študentom, Geodetski upravi, da je omogočila udeležbo svojih sodelavcev, Geodetskemu zavodu Celje, generalnemu sponzorju, Gospodarskemu interesnemu združenju geodetskih izvajalcev, zlatemu sponzorju, ter drugim sponzorjem, da so prireditve omogočili. Seveda hvala tudi vsem, ki ste prišli v Podčetrtek.

Ob koncu leta naj se zahvalim še vsem članom izvršnega odbora ZGS, zlasti predsednikom društev, predsednikom sekcij in generalni sekretarki za podporo in vse, kar ste naredili za našo skupnost.

Naj prav vsem zaželim še srečno in uspešno novo leto 2009. Naj bo polno samozavesti, dela, zadovoljstva in uspehov. Vesele božične in novoletne praznike, preživimo jih z najbližjimi in si oddahnimo. Naslednje leto pa znova in spet na isto pot, na pot naprej. Vsi skupaj se vidimo na geodetskem dnevu na Gorenjskem.

mag. Jurij Režek
predsednik Zveze geodetov Slovenije